

Ainekava

Eesti keel I kooliaste

Ainekava aluseks on riiklik õppekava ja selle lisa nr 1 ning põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava. Põltsamaa Ühisgümnaasiumi ainekavas on välja toodud rõhuasetused, kooli eripärast tulenevalt olulisim. Kooli ja valdkonna eripärad on kirjeldatud kooli õppekava üldosas ning valdkonnakavades.

Õppeaine kirjeldus

Põhikooli keeleõpetuse eesmärgiks on tundma õppida, osata ja vallata loomulikku keelt, mis on mõtete ja tunnete vahendaja, kultuurilise, riikliku ja iseenda identiteedi kandja ning rahvuskultuuri vundament. Eesti keele valdamine Eestis on hariduslik vajadus, mis on eduka ja jätkusuutliku õppimise eeldus kõikides õppeainetes.

Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

- 1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
- 2) väärtustab eesti keelt;
- 3) omandab eesti keele lugemistehnika;
- 4) loeb eesmärgistatult eri allikatest ja keskkondadest;
- 5) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste käsikirjaliselt ja arvutil eri keskkondades;
- 6) väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult;
- 7) analüüsib individuaalsete võimete piires eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;
- 8) tunneb eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu;
- 9) kujundab lugemise kaudu esmaseid hoiakuid ja tõekspidamisi, väärtustab lugemist.

Hindamine

Emakeele tundides arendavad õpilased kõikides õppeainetes vajalikku suulist ja kirjalikku väljendus- ning suhtlusoskust, õpivad lugema ja mõistma eri liiki tekste, rikastavad sõnavara ning avardavad maailmapilti.

Hinnatakse õpilase suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist. Hinnatakse jutustavaid tekste, näiteks suulisi ümberjutustusi, suulisi ja kirjalikke jutustusi pildi või alusteksti põhjal, jutustusi enda elust. Suuline keelekasutus hõlmab eneseväljendust tavaolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edastamist.

Hinnatakse õpilase lugemist, s.o lugemistehnikat, kirjandus- ja muude tekstide tutvustamist, analüüsi ja mõistmist. Hinnatakse lugemistehnilist vilumust ja oskust loetud tekstiga jõukohaste juhiste järgi eesmärgistatult töötada.

Hinnatakse õpilase kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja tekstiloomet. Hinnatakse loetavat käekirja, õigekirjaoskust õpitud keelendite piires ning suutlikkust väljendada end loovalt ja eesmärgipäraselt.

Klass: 2.	Tunde nädalas: 6
-----------	------------------

Õpitulemused	Õppesisu Mida õpetajad õpetavad, mida õpilased õpivad? (teemade lühikirjeldus)	Üldpädevused, läbivad teemad, lõimingud Kuidas toetatakse üldpädevuste saavutamist? Milliseid läbivaid teemasid käsitletakse? Millised on lõimingu võimalused?
Suuline keelekasutus Õpilane eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi.	Häälikupikkuste eristamine sõnamängus, liigutuste abil, põhirõhk suluta kaashäälikul. Suluta kaashäälik, häälikupikkus	Pädevused: <i>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</i> - teeb koostööd õpetaja ja kaasõpilastega. <i>Kultuuri- ja väärtuspädevus</i> - õpilane väärtustab ümbritsevat keskkonda ja looduslikku mitmekesisust; väärtustab loomingut ning on oma ettevõtmistes loominguline. <i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga; analüüsib oma teadmisi ja oskusi. <i>Suhtluspädevus</i> - suudab ennast selgelt väljendada, esitleb enda seisukohti. <i>Enesemääratluspädevus</i> - Tekstide üle arutledes kujuneb õpilasel positiivne minapilt. Erinevates õpiolukordades suhestub õpilane käsitletavate teemadega, loovülesannetes tuleb esile õpilase eripära.
Kuulab õpetaja ja kaaslaste eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt õpetaja abil.	Õpetaja ja kaaslaste suulise mitmeosalise juhendi/töökorralduse meeldejätmise ja selle järgi toimimine mängus, praktilise ülesande lahendamisel (välitund, otsimine, mõõtmine). Juhend/töökorraldus	<i>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</i> - suudab kasutada matemaatikale omast keelt ja sümboleid koolis ja igapäevaelus.
Koostab kuuldu põhjal lihtsama skeemi ja kaardi õpetaja abil.	Õpetaja ettelõetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa skeemi koostamine õpetaja juhendamisel. Skeem, mõistekaart	Lõiminguteemad: Tere jälle, kool ja sõbrad! Aastaring looduses Õhtud perega. Meie tööd ja tegemised Mina ja keskkond
Kasutab kõnes terviklauseid.	Kaaslaste ettelugemise kuulamine ja hinnangu andmine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). Mõtete väljendamine terviklausestena. Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Paus, hääletoon	
Teab ja leiab vastandtäheendusega sõnu ning õpetaja abil ka lähedase täheendusega sõnu.	Sõnatäheenduste selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks. Sõnatäendus	

Väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; vestleb oma kogemustest ja loetust.	Kõnelemine eri olukordades (telefonitsi, rühma esindajana), rollimängud. Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja selle põhjendamine. Nii enese kui ka teiste soorituste tunnustav kommenteerimine. Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine. Arvamus	Ainetevaheline lõimumine: <i>Matemaatika</i> – tekstülesannete lahendamine, tekstist vajalike andmete leidmine, visuaalselt esitatud infost arusaamine, töökorralduste kuulamine ja mõistmine. <i>Inimeseõpetus</i> – liiklusteemaliste ülesannete lahendamine, pere ja sotsiaalsete suhete ning rahvakalendri tähtpäevadega seotud teemade käsitlemine, töökorralduste kuulamine ja mõistmine.
Annab õpetaja abil edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu.	Hääl- ja intonatsiooniharjutused sõnamängulistes harjutustes, kiirkõne, kajamäng. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus: muinasjuttude esitamine, igapäevaolukordade lavastamine. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses: rongi, loomade hääle jm imiteerimine. Muinasjutt, tegelane	<i>Loodusõpetus</i> – teksti mõistmine, aastaring looduses teemade käsitlemine, uurimistööde koostamine, töökorralduste kuulamine ja mõistmine. <i>Kunsti- ja tööõpetus</i> – õpitud teemade käsitlemine ja seostamine käeliste tegevustega, töökorralduste kuulamine ja mõistmine. <i>Kehaline kasvatus</i> – aktiivsed ja liikumist nõudvad kehakultuuripausid, töökorralduste kuulamine ja mõistmine.
Koostab õpetaja abil jutu pildiseeria, pildi või küsimuste toel; mõtleb jutule alguse või lõpu.	Kuuldud jutu ümberjutustamine; pikema dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja sisule. Jutule alguse ja lõpu mõtlemine.	Läbivad teemad: <i>Keskkond ja jätkusuutlik areng</i> – õpilane hoiab ja kaitseb keskkonda. <i>Kultuuriline identiteet</i> – õpilane väärtustab omakultuuri, kombeid ja traditsioone. <i>Teabekeskond</i> – õpilane tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda. <i>Tehnoloogia ja innovatsioon</i> – õpilane oskab nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada.
Vaatleb ja kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi õpetaja suunavate küsimuste toel.	Sündmuse, isiku, looma, eseme kirjeldamine tugisõnade, skeemi, tabeli, suunavate küsimuste abil.	<i>Tervis ja ohutus</i> – õpilane järgib tervislikke eluviise, käitub turvaliselt ning aitab kaasa tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.
Esitab luuletust peast.	Eri meeleoluga luuletuste (aastaajad, laste elu) mõtestatud peast esitamine. Aastaajad, ilmekus	

		<p><i>Väärtused ja kõlblus</i> – õpilane tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi, järgib neid koolis ja väljaspool kooli.</p> <p>Lõiminguteema: Raamat/film/teater</p>
<p>Lugemine Õpilane loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladusalt (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem), parandab ise oma lugemisvigu, enamasti väljendab intonatsioon loetava sisu.</p>	<p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi: oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse, sobiva intonatsiooni kasutamine. Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.</p>	<p>Pädevused: <i>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</i> - teeb koostööd õpetaja ja kaasõpilastega. <i>Kultuuri- ja väärtuspädevus</i> - õpilane väärtustab ümbritsevat keskkonda ja looduslikku mitmekesisust; väärtustab loomingut ning on oma ettevõtmistes loominguline. <i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga; analüüsib oma teadmisi ja oskusi. <i>Suhtluspädevus</i> - suudab ennast selgelt väljendada, esitleb enda seisukohti. <i>Enesemääratluspädevus</i> - Tekstide üle arutledes kujuneb õpilasel positiivne minapilt. Erinevates õpiolukordades suhestub õpilane käsitletavate teemadega, loovülesannetes tuleb esile õpilase eripära.</p>
<p>Mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu.</p>	<p>Enda ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust, teksti sisu mõistmine.</p>	<p>Ainetevaheline lõimumine: <i>Matemaatika</i> – tekstülesannete lahendamine, tekstist vajalike andmete leidmine, visuaalselt esitatud infost arusaamine, töökorralduste lugemine ja mõistmine. <i>Inimeseõpetus</i> – pere ja sotsiaalsete suhete ning rahvakalendri tähtpäevadega seotud teemade käsitlemine, töökorralduste lugemine ja mõistmine. <i>Loodusõpetus</i> – teksti mõistmine, aastaring looduses teemade käsitlemine, uurimistööde koostamine, töökorralduste lugemine ja mõistmine.</p>
<p>Vastab teemakohastele (ka lihtsamatele) tekstis mitte otsese infoga seotud küsimustele.</p>	<p>Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine (ka siis, kui vastus otse tekstis ei sisaldu). Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine.</p>	<p>Läbivad teemad:</p>
<p>Leiab tekstis iseseisvalt vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab õpetaja abiga eakohaste juhiste alusel.</p>	<p>Loetud jutustuse ja muinasjutu kohta kava koostamine (teksti jaotamine osadeks); skeemi/mõistekaardi koostamine õpetaja abiga. Kava, mõistekaart</p>	

		<p><i>Kultuuriline identiteet</i> – õpilane väärtustab omakultuuri, kombeid ja traditsioone.</p> <p><i>Tervis ja ohutus</i> – õpilane järgib tervislikke eluviise, käitub turvaliselt ning aitab kaasa tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.</p> <p><i>Väärtused ja kõlblus</i> – õpilane tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi, järgib neid koolis ja väljaspool kooli.</p>
Tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna.	<p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ja partnereid arvestades. Eri liiki lühitekstide (teade, kiri, sõnastik) mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Luuletuste ilmekas (mõtestatud) esitamine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga. Tekstiliikide eristamine: jutustus, luuletus, näidend, mõistatus, vanasõna.</p> <p>Kahekõne, teade, kiri, kutse, näidend</p>	<p>Pädevused:</p> <p><i>Kultuuri- ja väärtuspädevus</i> - õpilane väärtustab ümbritsevat keskkonda ja looduslikku mitmekesisust; väärtustab loomingut ning on oma ettevõtmistes loominguline.</p> <p><i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga; analüüsib oma teadmisi ja oskusi.</p> <p><i>Suhtluspädevus</i> - suudab ennast selgelt väljendada, esitleb enda seisukohti.</p> <p>Ainetevaheline lõimumine:</p> <p><i>Inimeseõpetus</i> – pere ja sotsiaalsete suhete ning rahvakalendri tähtpäevadega seotud teemade käsitlemine, töökorralduste lugemine ja mõistmine.</p> <p><i>Loodusõpetus</i> – teksti mõistmine, aastaring looduses teemade käsitlemine, uurimistööde koostamine, töökorralduste lugemine ja mõistmine.</p> <p><i>Kunsti- ja tööõpetus</i> – õpitud teemade käsitlemine ja seostamine käeliste tegevustega, töökorralduste kuulamine ja mõistmine.</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p><i>Teabekeskond</i> – õpilane tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda.</p>
Kasutab õpiku sõnastikku õpetaja abiga sõnade leidmiseks algustähe järgi.	<p>Tekstist õpitavate keelendite, samuti sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine. Õpiku sõnastiku kasutamine.</p> <p>Sõnastik</p>	
On lugenud jõukohaseid lasteraamatuid, nimetab tegelasi ja annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi.	<p>Loetud raamatu tutvustamine ja kaaslastele soovitamine. Vajaliku teose otsimine kooli või kodukoha raamatukogust autori ja teema järgi täiskasvanu abiga. Lugemisharjumuse kujundamine, positiivse lugemiskogemuse ja lugemisrõõmu pakkumine.</p>	

		<p><i>Tehnoloogia ja innovatsioon</i> – õpilane oskab nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada.</p> <p><i>Väärtused ja kõlblus</i> – õpilane tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi, järgib neid koolis ja väljaspool kooli.</p> <p>Lõiminguteema: Raamat/film/teater Aastaring looduses</p>
<p>Kirjutamine Õpilane kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid.</p>	<p>Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine. Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel. Kiri on loetav.</p>	<p>Pädevused: <i>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</i> - teeb koostööd õpetaja ja kaasõpilastega. <i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga; analüüsib oma teadmisi ja oskusi.</p>
<p>Teeb ära kirja tahvlilt või õpikust.</p>	<p>Suur ja väike täht</p>	<p><i>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</i> - suudab kasutada matemaatikale omast keelt ja sümboliteid koolis ja igapäevaelus.</p>
<p>Täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, kirja joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga.</p>	<p>Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjapaberile; kuupäeva kirjutamine.</p> <p>Kuupäev, pealkiri</p>	<p>Ainetevaheline lõimumine: <i>Matemaatika</i> – tekstülesannete lahendamine, tekstist vajalike andmete leidmine, visuaalselt esitatud infot arusaamine. <i>Inimeseõpetus</i> – pere ja sotsiaalsete suhete ning rahvakalendri tähtpäevadega seotud teemade käsitlemine. <i>Loodusõpetus</i> – aastaring looduses teemade käsitlemine, uurimistööde koostamine. <i>Kunsti- ja tööõpetus</i> – õpitud teemade käsitlemine ja seostamine käeliste tegevustega.</p>
<p>Koostab õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate.</p>	<p>Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga.</p>	<p>Lõiminguteemad: Tuleb sügis. Sügise tunnused Mitmekesine loodus. Mine metsa! Rahvakalendri tähtpäevad. Integreeritud muuseumitunnid Mina ja sõbrad</p>
<p>Kirjutab loovtöö ning ümberjutustuse pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil.</p>	<p>Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel. Loovtöö skeemi, mõistekaardi toel; fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutlemine.</p>	

		Minu heategu Kevade tunnused Aastaring looduses
Eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit, märgib kirjas õigesti täishäälikuid.	Lause lõpumärgid: punkt, küsi- ja hüüumärk. Koma lauses.	Pädevused: <i>Kultuuri- ja väärtuspädevus</i> - õpilane väärtustab loomingut ning on oma ettevõtmistes loominguline. <i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga; analüüsib oma teadmisi ja oskusi. <i>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</i> - suudab kasutada matemaatikale omast keelt ja sümboleid koolis ja igapäevaelus. Ainetevaheline lõimumine: <i>Matemaatika</i> – tekstist vajalike andmete leidmine, visuaalselt esitatud infost arusaamine, töökorralduste lugemine ja mõistmine. <i>Loodusõpetus</i> – aastaring looduses teemade käsitlemine, uurimistööde koostamine, töökorralduste kuulamine ja mõistmine. <i>Kehaline kasvatus</i> – aktiivsed ja liikumist nõudvad kehakultuuripausid. Läbivad teemad: <i>Kultuuriline identiteet</i> – õpilane väärtustab omakultuuri, kombeid ja traditsioone. <i>Teabekeskond</i> – õpilane tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda. <i>Tehnoloogia ja innovatsioon</i> – õpilane oskab nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada. <i>Tervis ja ohutus</i> – õpilane järgib tervislikke eluviise, käitub turvaliselt ning aitab kaasa tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.
Kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusesse ja omandatud võõrsõnade algusesse.	Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri; k, p, t s-i ja h kõrval; i ja j silbi alguses, h sõna alguses.	
Alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga.	Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted.	
Kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes.	Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine (20–25 sõna lihtlausetena).	
Kirjutab õigesti sõnade lõppu -d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), ga (kellega? millega?), -ta (kelleta? milleta?).		
Kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (20–25 sõna lihtlausetena).		